

Information om behandlingen av personuppgifter i samband med forskningsstudien ”Folkhälsans LärMiljö-studie: rörelse, utomhuslärande och välmående i skolan”

Personuppgifter används som material i forskningsprojektet: Folkhälsans LärMiljö-studie. Syftet med denna dataskyddsbeskrivning är att informera om de personuppgifter som behandlas, varifrån de kommer och hur de används i forskningsstudien. I slutet av dataskyddsbeskrivningen redogörs närmare för vilka rättigheter de registrerade har.

Det är frivilligt att delta i studien och att lämna personuppgifter. Det blir inga negativa påföljder för dig som är vårdnadshavare eller ditt barn, eller dig som är rektor eller lärare, om ni inte deltar i studien eller om ni avbryter deltagandet i studien.

Detta dataskyddsmeddelande är publicerat på Folkhälsans LärMiljö-studies webbsida (med möjliga uppdateringar). Dataskyddsmeddelandet finns tillgängligt då man besvarar det elektroniska frågeformuläret och samtyckesblanketten.

1. Den personuppgiftsansvarige för forskningsstudien

Samfundet Folkhälsan i svenska Finland r.f. (”Folkhälsan”)
Adress: PB 211 (Topeliusgatan 20), 00251 Helsingfors

2. Kontaktperson och ansvarig forskare

Ansvarig forskare och kontaktperson i forskningsrelaterade dataskyddsärenden:
Namn: Nina Simonsen, FD
Adress: PB 211 (Topeliusgatan 20), 00251 Helsingfors
Telefon: +358400 948123
E-postadress: nina.simonsen@folkhalasan.fi

3. Kontaktuppgifter för dataskyddsbudet

Chefsjurist Johan Huldén är Folkhälsans dataskyddsbud. Han nås via e-postadressen dataskydd@folkhalasan.fi

4. Beskrivning av forskningsprojektet och ändamålet med behandlingen av personuppgifter

De nya läroplansgrunderna för grundskolan i Finland som trädde i kraft år 2016 betonar användningen av mångsidiga lärmiljöer. Det finns knappt om kunskap i Finland gällande i vilken mån undervisningen i grundskolan sker utanför det traditionella klassrummet och vilka effekter användningen av lärmiljöer utomhus kan ha på elevers lärande, på deras fysiska aktivitet, hälsa och välbefinnande samt naturrelation, och vilka möjligheter och utmaningar lärarna upplever i relation till detta.

Ändamålet med behandlingen av personuppgifter är att samla in material för studien Folkhälsans LärMiljö-studie. I studien undersöks användningen av lärmiljöer utanför skolbyggnaden i den svenskspråkiga grundskolans lägre klasser och faktorer relaterade till elevernas fysiska aktivitet, hälsa och välbefinnande samt lärande.

Studien består av a) en pilotstudie där syftet är att testa hur genomförbara och lämpliga de datainsamlingsmetoder som planerats för huvudstudien är och b) en kartläggning av användningen av lärmiljöer utomhus, där forskningsmaterialet används för att klarlägga i vilken mån olika lärmiljöer används i den svenskspråkiga grundskolans lägre klasser och vilka faktorer som är relaterade till detta samt c) huvudstudien där enkätmaterial och mätningarna av fysisk aktivitet används för att undersöka elevernas fysiska aktivitet, hälsa och välbefinnande, skolresultat och naturrelation samt hur klasslärarens användning av olika lärmiljöer utomhus och övriga faktorer är relaterade till dessa.

Rekryteringen till studien sker via skolorna. Forskningslov för skolorna ansöks från kommunerna. Deltagarna (eleverna) i studien är år 2021-2022 till sin ålder 9-13 år. Samtycke till att eleverna deltar i studien bes av vårdnadshavarna. Rekryteringen för kartläggningen sker via skolorna och forskningslov ansöks från kommunerna om speciallov krävs.

Enkätmaterial och mätningarna av fysisk aktivitet analyseras med statistiska forskningsmetoder. Materialet används för att förverkliga projektet och i samband med forskning som hänför sig till projektet. Enkätresultat och resultat från mätningarna med rörelsemätare kan publiceras i rapporter, publikationer, vetenskapliga artiklar och populärvetenskapliga publikationer (t.ex. tidningsartiklar och blogginlägg) vilka produceras i samband med projektet. Enskilda deltagare kan inte identifieras i publikationerna.

5. De som genomför forskningsstudien

Samfundet Folkhälsan i svenska Finland r.f. är ansvarig för all form av behandling av personuppgifter i anknytning till studien. Forskningens ansvariga forskare, Nina Simonsen, och forskare, forskningskoordinatorer och forskningsassistenter inom Nina Simonsens forskningsgrupp har rätt att behandla personuppgifter i anknytning till studien. Forskningsgruppens forskare, forskningskoordinatorer och forskningsassistenter som hanterar personuppgifter har avtal med Folkhälsan.

I studien hanteras personuppgifter även av Webropol Ab som erbjuder elektroniskt enkätssystem.

6. Uppgifter som ingår i forskningsmaterialet

Uppgifter om eleverna samlas in både direkt av eleverna och av deras vårdnadshavare.

Studien samlar in följande **uppgifter om eleverna**: namn, kön, födelsedatum och personbeteckningens slutdel (ifall man väljer att uppges den), skola, klass, enkätsvar såsom upplevd hälsa, psykosocialt välbefinnande och skolmotivation, akademiska tester och uppgifter från rörelsemätare om fysisk aktivitet och sömn (under en veckas tid). I en dagbok fylls i uppgifter om skoltider och sovtider under veckan som eleverna bär rörelsemätaren.

På klassnivå (den klass eleven går i) samlas in uppgifter under en veckas tid över i vilka lärmiljöer undervisningen har skett genom att klassläraren fyller i en loggbok. På klassnivå samlas även in uppgifter om hur läraren i den klassen som eleven går på i genomsnitt använder sig av olika lärmiljöer genom att läraren har fyllt i kartläggningsenkäten.

Studien samlar in följande uppgifter om **vårdnadshavare**: namn och kontaktuppgifter, utbildning och upplevd finansiell situation. Kontaktuppgifterna förstörs när rörelsemätarna har returnerats.

Studien samlar in följande uppgifter om **rektorer och lärare**: namn (skolorna i vissa kommuner), kön, skola, årskurs samt klass man huvudsakligen undervisar i, födelseår, utbildning, enkätsvar om användning av olika lärmiljöer och faktorer relaterade till detta såsom upplevda utmaningar och upplevd kompetens.

Barnens personbeteckning behövs för att möjliggöra en senare uppföljning, om man ger lov till detta. Uppdaterad kontaktinformation hämtas från Befolkningsregistret då uppföljningsstudien påbörjas. Barnens och vårdnadshavarnas namnuppgifter behövs för att koppla ihop föräldrarnas svar med respektive barns svar. Barnens enkätsvar kommer även att kopplas ihop med uppgifterna från rörelsemätaren som barnet har burit under en vecka och respektive klasslärares enkätsvar. Vårdnadshavarnas kontaktuppgifter behövs för att säkerställa att rörelsemätarna fås tillbaka. Kontaktuppgifterna förstörs därefter. Direkta identifieringsuppgifter sparas endast så länge det finns behov.

7. I vilka källor samlas personuppgifter

Personuppgifter samlas in av både eleverna och elevernas vårdnadshavare med elektroniska enkäter, skriftligt samtycke (eleverna) och elektroniskt samtycke (vårdnadshavaren fyller i) i de skolor som deltar i studien. Rörelsemätarna som eleverna bär under en vecka samlar in uppgifter om fysisk aktivitet och sömn. En dagbok används i samband med att eleverna bär rörelsemätare där uppgifter om skoldagens början och slut samt sovtider fylls i på papper av eleven, vid behov med hjälp av vårdnadshavaren.

Under samma vecka som eleverna bär rörelsemätare, fyller klasslärarna i en loggbok där förutom uppgifter om när skoldagen börjat och slutat för klassen, även uppgifter över i vilka

lärmiljöer undervisningen i klassen har skett, samlas in.

Personuppgifter samlas in av lärare och rektorer i de skolor som deltar i studien då de fyller i samtyckesblanketter och enkäter elektroniskt.

8. Känsliga personuppgifter

I forskningsstudien behandlas följande i artikel 9 i dataskyddsförordningen avsedda särskilda kategorier av personuppgifter (dvs. känsliga personuppgifter):

- Ras eller etniskt ursprung
- Politiska åsikter
- Religiös eller filosofisk övertygelse
- Medlemskap i fackförening
- Genetiska uppgifter
- Biometriska uppgifter för att entydigt identifiera en fysisk person
- Uppgifter om hälsa (*elevernas hälsa*)
- Uppgifter om en fysisk persons sexualliv eller sexuella läggning

Behandlingen av känsliga uppgifter baserar sig på artikel 9.2 j i dataskyddsförordningen (behandlingen är nödvändig för vetenskapliga eller historiska forskningsändamål) och på 6 § 1 mom. 7 punkten i dataskyddslagen (artikel 9.1 i dataskyddsförordningen tillämpas inte på behandling av uppgifter för vetenskaplig eller historisk forskning eller för statistikföring).

I forskningsstudien behandlas uppgifter som rör fällande domar i brottmål eller överträdelser.

Behandlingen av uppgifter som rör fällande domar i brottmål eller överträdelser baserar sig på 7 § 1 mom. 2 punkten i dataskyddslagen (personuppgifter som rör i artikel 10 i dataskyddsförordningen avsedda fällande domar i brottmål och överträdelser eller därmed sammanhängande säkerhetsåtgärder får behandlas om uppgifterna behandlas för vetenskaplig forskning).

9. Rättslig grund för behandling av personuppgifter

Personuppgifter behandlas på följande rättsliga grund enligt artikel 6.1 i den allmänna dataskyddsförordningen:

uppgift av allmänt intresse:

vetenskaplig eller historisk forskning eller statistikföring (4 § 3 punkten i dataskyddslagen)

arkivering av forskningsmaterial och kulturarvsmaterial (4 § 4 punkten i dataskyddslagen)

forskningsdeltagarens samtycke

rättslig förpliktelse som åvilar den personuppgiftsansvarige

ändamål som rör den personuppgiftsansvariges eller en tredje parts berättigade intressen

aktuellt berättigat intresse:

Om behandlingen av personuppgifter baserar sig på forskningsdeltagarens samtycke, har han eller hon rätt att när som helst återkalla sitt samtycke. Återkallandet av samtycket påverkar inte lagligheten i behandlingen före återkallandet.

10. Personuppgifternas mottagare

Forskningsmaterialet (pseudonymiserat) kan förutom av forskare vid Folkhälsans forskningscentrum komma att användas av forskare och studerande vid bl.a. pedagogiska fakulteterna vid Åbo Akademi och Helsingfors universitet. Dessa forskare/studerande kan få tillgång till delar av materialet på basen av sina forskningsfrågor. Enskilda deltagare i studien går inte att identifiera då forskningsmaterialet är pseudonymiserat.

Även Webropol Ab som erbjuder det elektroniska enkätssystemet är mottagare av personuppgifter.

11. Överföring och utlämnande av uppgifter utanför Europeiska ekonomiska samarbetsområdet

Uppgifter överförs inte utanför Europeiska ekonomiska samarbetsområdet.

12. Automatiserat beslutsfattande

Inom ramen för forskningsstudien förekommer inget automatiserat beslutsfattande som i betydande grad påverkar forskningsdeltagarna.

13. Skydd av personuppgifter

Forskningsmaterial som innehåller personuppgifter behandlas och förvaras så, att endast de personer som behöver uppgifterna har tillgång till dem.

Direkta identifikationsuppgifter tas bort som försiktighetsåtgärd under skapandet av data. Deltagarna, och också skolorna och klasserna, ges ett kodnummer (pseudonymiserad data, där man med hjälp av kod eller liknande information kan återgå till identifikationen och tillägga nya uppgifter). För att upprätthålla deltagarnas integritet kommer specifik information om läroanstalt inte att lämnas ut till någon. Elevernas födelsemånad och år omkodas till en ny åldersvariabel. Resultaten presenteras på gruppnivå och så att deltagarnas identitet inte avslöjas.

Uppgifter som behandlas i IT-system skyddas på följande sätt:

användarnamn och lösenord

registrering/loggning av användningen

passerkontroll

- kryptering
- tvåfaktorsautentisering
- annat, vad:

Manuellt material (t.ex. i pappersform eller i en annan fysisk form) skyddas på följande sätt: i låst utrymme (endast behöriga personer har tillträde)

Behandling av direkta identifieringsuppgifter:

- Den personuppgiftsansvarige samlar in personuppgifter utan direkta identifieringsuppgifter
- Direkta identifieringsuppgifter raderas under analysfasen och lagras separat från det forskningsmaterial som ska analyseras
- Materialet analyseras med direkta identifieringsuppgifter, eftersom (motivering till att direkta identifieringsuppgifter lagras):

14. Hur länge personuppgifterna behandlas i denna forskningsstudie

Personuppgifterna behandlas under den tid projektet första fas (2021-2022) genomförs. Dessutom behandlas personuppgifterna i samband med forskning efter att projektets första fas har avslutats. Forskningen beräknas vara avslutad år 2030.

15. Behandling av personuppgifter efter forskningsstudien

Forskningsmaterialet förstörs

Forskningsmaterialet lagras för bedömning av resultatens tillförlitlighet:

utan direkta identifieringsuppgifter med identifieringsuppgifter

Forskningsmaterialet lagras för senare, förenlig vetenskaplig forskning i enlighet med dataskyddsförordningens krav:

utan direkta identifieringsuppgifter med identifieringsuppgifter

Lagringen av forskningsmaterialet grundar sig på artikel 5.1 b och e i dataskyddsförordningen. Innan ny forskningsanvändning ska den personuppgiftsansvarige försäkra sig om att den nya användningen är förenlig med materialets ursprungliga användningsändamål i enlighet med förordningens krav. Ett nytt dataskyddsmeddelande om den nya forskningsanvändningen av forskningsmaterialet skickas till de registrerade, förutom om den personuppgiftsansvarige inte längre kan identifiera de registrerade i materialet.

Inte heller då kan de registrerade informeras om den nya forskningen, om tillhandahållandet av informationen visar sig vara omöjligt eller skulle medföra en oproportionell ansträngning eller skulle göra det omöjligt eller avsevärt försvåra uppfyllandet av målen med forskningsändamålen (artikel 14.5 b i dataskyddsförordningen).

Var materialet lagras och hur länge: Materialet lagras i databaser på ändamålsenligt skyddade lagringsutrymmen som administreras av Samfundet Folkhälsan, bakom användarnamn och lösenord, i 25 år. Lagringsbehovet bedöms regelbundet.

16. Den registrerades rättigheter samt undantag från rättigheterna

Kontaktperson i ärenden som rör forskningsdeltagarens rättigheter är den person som nämns under punkt 1 i denna information.

Den registrerades rättigheter

Enligt dataskyddsförordningen har den registrerade rätt att:

- få tillgång till uppgifterna
- få uppgifterna rättade
- få uppgifterna raderade och att bli bortglömd
- begränsa behandlingen av uppgifterna
- överföra uppgifter från ett system till ett annat
- göra invändningar mot behandlingen av uppgifterna
- inte bli föremål för automatiserat beslutsfattande.

Den registrerade kan dock inte utöva alla rättigheter i alla situationer. Exempelvis grunden för behandlingen av personuppgifter inverkar på situationen.

Utförligare information om den registrerades rättigheter i olika situationer finns på dataombudsmannens webbplats: <https://tietosuoja.fi/sv/vilka-rattigheter-har-den-registrerade-i-olika-situationer>

Tillämpning av rättigheterna

Om behandlingen av personuppgifter i undersökningen inte kräver att den registrerade identifieras och om den personuppgiftsansvarige inte är i stånd att identifiera den registrerade, ska rätten att kontrollera uppgifterna, rätten till rättelse, rätten till radering, rätten till begränsning av behandling, anmälningsskyldigheten eller rätten till dataportabilitet inte gälla, om inte den registrerade tillhandahåller ytterligare information som gör identifieringen möjlig (artikel 11 i dataskyddsförordningen).

Undantag från rättigheterna

Dataskyddsförordningen och Finlands dataskyddslag möjliggör undantag från vissa av de registrerades rättigheter när personuppgifter behandlas i samband med vetenskaplig forskning och utövandet av rättigheterna skulle göra det omöjligt eller mycket svårt att uppfylla ändamålen med behandlingen.

Behovet att göra undantag från den registrerades rättigheter bedöms alltid från fall till fall.

Rätt att lämna in klagomål

Du har rätt att lämna in ett klagomål till Dataombudsmannens byrå, om du anser att behandlingen av dina personuppgifter strider mot gällande dataskyddslagstiftning.

Kontaktuppgifter:

Dataombudsmannens byrå
Besöksadress: Fågelviksgränden 4, 00530 Helsingfors
Postadress: PB 800, 00531 Helsingfors

Växel: 029 56 66700

Fax: 029 56 66735

E-post: tietosuoja(at)om.fi